

Protokoll fra fellesmøte i rovviltnemndene i region 4 og 5

8. oktober 2021

Tid og sted: Kl. 09.15 – 11:30, Statens hus, Hamar og digitalt via Teams

Til stede:

Fra rovviltnemnda i region 4

Dagfinn Sundsbø, Monica Gåsvatn, Arne Olav Haabeth (via Teams) og Lise Hagen Rebbestad (via Teams)

Fra rovviltnemnda i region 5

Stein Tronsmoen, Kjerstin G. Lundgård, Mari Gjestvang (via Teams), Rune Øygarden, Jon Anders Mortensson

Fra sekretariatet:

Oslo og Viken: Christian Hillmann, Jonny Storbråten, Otto Galleberg
Innlandet: Thomas Olstad, Silje Bøe, Therese Ruud

Møteleder: Stein Tronsmoen

Referent: Silje Bøe

Godkjenning av innkalling og saksliste

Innkalling og saksliste ble godkjent.

Orienteringer

Mattilsynet v/ Britt Helen Lindheim Villand orienterte nemnda om mattilsynets oppgaver, dyrevelferd og rovviltproblematikk.

Miljødirektoratet v/ Kjell Vidar Seljevoll orienterte om områdebruk til Deisjøreviret, og vurderinger som er gjort rundt GPS-merking.

Stein Tronsmoen orienterte om dialogen med svenske forvaltningsmyndigheter om forvaltning av grenserevir. Protokoll fra møtet med svenske forvaltningsmyndigheter, samt vedtak om lisensfelling av Rømskogreviret på svensk side er sendt til nemndsmedlemmene.

Fellessak 4/21 Fastsetting av kvote og område for lisensfelling av ulv innenfor ulvesonen i 2022

Sekretariatets innstilling i fellessak 4/21

Etter rovviltforskriften § 10 kan en rovviltnemnd fatte vedtak om kvote for lisensfelling for å begrense veksten og/eller utbredelsen av en bestand av ulv. Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning og uttaket ikke truer bestandens overlevelse. Lisensfelling er felling av et bestemt antall individer av en viltart med hjemmel i naturmangfoldloven (nml) § 18 første ledd bokstav b) og c), der kvoten er fastsatt av offentlig myndighet, jf. rovviltforskriften § 2. I henhold til naturmangfoldloven § 18, første ledd bokstav b) kan felling gjennomføres for å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk, vann eller annen eiendom. I henhold til bokstav c) kan felling gjennomføres for å ivareta allmenne helse- og sikkerhetshensyn eller andre offentlige interesser av vesentlig betydning.

Sekretariatet mener vilkårene for lisensfelling av ulv er oppfylt innenfor revirene Hornmoen, Mangen og Rømskog og tilrår derfor at rovviltnemndene i region 4 og 5 fatter følgende vedtak:

1. Om nemndenes myndighet

Rovviltnemndene i region 4 og 5 viser til den nasjonale målsettingen om 4-6 årlige ynglinger av ulv, der 3 av disse skal ha skjedd i revir som i sin helhet ligger i Norge. Ynglinger utenfor ulvesona skal medregnes. Der en del av reviret ligger i Sverige skal en yngling medregnes med en faktor på 0,5. De siste dokumenterte data om ynglinger fra nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt viser at det er registrert totalt 8,5 ynglinger i 2020. Av disse har 5 ynglinger forekommet i helnorske revirer og 7 ynglinger i grenserevir.

Rovviltnemndene anser med det at de har myndighet til å fatte vedtak om kvote for lisensfelling av ulv, jf. § 4 første ledd bokstav d og e, § 7 og § 10 i rovviltforskriften.

2. Kvote

Rovviltnemndene har fattet vedtaket på bakgrunn av siste tilgjengelige vitenskapelige kunnskap om ulvens bestandsstatus, jf. naturmangfoldloven § 8. Det foreligger betydelig kunnskap om den skandinaviske ulvebestanden, og føre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9, tillegges derfor mindre vekt. Rovviltnemndene anser at en kvote på inntil 24 ulver innenfor ulvesona med formål å ta ut alle individer i revirene Hornmoen, Mangen og Rømskog, ikke er til hinder for å nå bestandsmålet i 2022. Kvoten er avgrenset til å gjelde foreldreindivider og deres avkom som enda ikke har vandret ut fra revirene. Statsforvalteren kan endre kvoten i tråd med oppdatert kunnskap om antallet dyr i reviret. Et slikt uttak vil ikke påføre bestanden en for stor samlet belastning, jf. naturmangfoldloven § 10, eller true overlevelsen av den skandinaviske ulvebestanden på lang sikt, jf. naturmangfoldloven § 5 og rovviltforskriften §§ 3 og 7. Hensynet til differensiert forvaltning er vektlagt i vedtaket, jf. naturmangfoldloven § 12. Nemndene anser ikke at naturmangfoldloven § 11 er relevant i denne sammenheng.

Nemndene viser til sekretariatets saksframlegg og anser at det er hjemmel for lisensfelling innenfor revirene Hornmoen, Mangen og Rømskog etter naturmangfoldloven § 18 c. Det er her lagt vekt på det norske bestandsmålet, jf. naturmangfoldloven § 18 andre ledd andre punktum.

3. Lisensfellingsområde

Av hensyn til å sikre et effektivt uttak av dyr i revirene Hornmoen, Mangen og Rømskog, og samtidig redusere risikoen for å felle dyr som ikke tilhører reviret, fastsettes fellingsområdet av Statsforvalteren nærmere oppstart av lisensfelling. Fellingsområdet fastsettes med bakgrunn i siste tilgjengelige informasjon om områdebruk og kjent forekomst av andre ulver i nærliggende områder. Fellingsområdet kan endres av Statsforvalteren i løpet av fellingsperioden.

4. Lisensfellingsperiode

De ytre rammene for lisensfelling er 1. januar til 15. februar 2022. Av hensyn til behovet for et best mulig kunnskapsgrunnlag om revirer før lisensfelling starter og risiko for felling av andre dyr enn de som tilhører reviret, fastsettes fellingsperioden av Statsforvalteren nærmere oppstart av lisensfelling. Statsforvalteren kan både utsette oppstart av lisensfelling og avslutte denne selv om ikke alle dyr tilhørende reviret er felt. Hensikten er å legge til rette for et effektivt uttak av dyr tilhørende revirene Hornmoen, Mangen og Rømskog, samtidig som risikoen for felling av dyr som ikke tilhører revirene reduseres.

5. Forholdsregler for å unngå felling av genetisk verdifulle individer

Ut fra dagens kunnskap anser rovviltmyndene å ha tatt de forholdsregler som skal tas for å ivareta genetisk verdifulle individer. Dersom ny kunnskap om slike individer skulle tilkomme, kan Statsforvalteren gjøre det som er nødvendig for å redusere sannsynligheten for at disse felles.

Rovviltmyndene legger til grunn at Statsforvalteren tar nødvendige forholdsregler ved fastsetting av jaktområder og varighet av lisensfelling for å hindre at de genetisk verdifulle ulvene i Deisjø-reviret blir felt.

6. Vilkår for deltakere i lisensfelling

Jeger plikter å holde seg oppdatert om status for lisensfelling under fellingsforsøk. Statsforvalteren oppretter en kvotetelefon som gir jegeren opplysning om antall felte dyr og hvor mange dyr som gjenstår på kvoten. Jeger plikter også å registrere seg som bruker av Statsforvalterens løsning for SMS-varsling om status for lisensfelling.

Vedtaket er fattet med hjemmel i § 10 i forskrift om forvaltning av rovvilt av 18. mars 2005, jf. § 18 i lov om forvaltning av naturmangfold av 19. juni 2009. Dette vedtaket er et enkeltvedtak og kan påklages i medhold av forvaltningsloven kapittel VI, senest innen 3 uker etter at vedtaket er gjort kjent.

Rovviltmyndenes behandling

Alternative forslag til vedtak ble framsatt:

1. Forslag fra Arne Olav Haabeth (stilt av Benedicte Lund og Arne Olav Haabeth på møtet den 26.8.):
Det gis ingen lisensfellingstillatelser for uttak av ulv innenfor ulvesonen.
2. Forslag fra Stein Tronsmoen:

Etter rovviltforskriften § 10 kan en rovviltmynd fatte vedtak om kvote for lisensfelling for å begrense veksten og/eller utbredelsen av en bestand av ulv. Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning og uttaket ikke truer bestandens overlevelse. Lisensfelling er felling av et bestemt antall individer av en viltart med hjemmel i naturmangfoldloven (nml) § 18 første ledd bokstav b)

og c), der kvoten er fastsatt av offentlig myndighet, jf. rovviltforskriften § 2. I henhold til nml § 18, første ledd bokstav b) kan felling gjennomføres for å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk, vann eller annen eiendom. I henhold til bokstav c) kan felling gjennomføres for å ivareta allmenne helse- og sikkerhetshensyn eller andre offentlige interesser av vesentlig betydning.

Rovviltnemndene 4 og 5 mener vilkårene for lisensfelling av ulv er oppfylt innenfor revirene Hornmoen, Mangen, Bograngen og Rømskog og fatter følgende vedtak:

1. Om nemndenes myndighet

Rovviltnemndene i region 4 og 5 viser til den nasjonale målsettingen om 4-6 årlige ynglinger av ulv, der 3 av disse skal ha skjedd i revir som i sin helhet ligger i Norge. Ynglinger utenfor ulvesona skal medregnes. Der en del av reviret ligger i Sverige skal en yngling medregnes med en faktor på 0,5. De siste dokumenterte data om ynglinger fra nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt viser at det er registrert totalt 8,5 ynglinger i 2020. Av disse har 5 ynglinger forekommet i helnorske revirer og 7 ynglinger i grenserevir.

Rovviltnemndene anser med det at de har myndighet til å fatte vedtak om kvote for lisensfelling av ulv, jf. § 4 første ledd bokstav d og e, § 7 og § 10 i rovviltforskriften.

2. Kvote

Rovviltnemndene har fattet vedtaket på bakgrunn av siste tilgjengelige vitenskapelige kunnskap om ulvens bestandsstatus, jf. nml § 8. Det foreligger betydelig kunnskap om den skandinaviske ulvebestanden, og føre-var-prinsippet, jf. nml § 9, tillegges derfor mindre vekt. Rovviltnemndene anser at en kvote på inntil 28 ulver innenfor ulvesona med formål å ta ut alle individer i revirene Hornmoen, Mangen, Bograngen og Rømskog, ikke er til hinder for å nå bestandsmålet i 2022. Kvoten er avgrenset til å gjelde foreldreindivider og deres avkom som enda ikke har vandret ut fra revirene. Statsforvalteren kan endre kvoten i tråd med oppdatert kunnskap om antallet dyr i reviret. Et slikt uttak vil ikke påføre bestanden en for stor samlet belastning, jf. nml § 10, eller true overlevelsen av den skandinaviske ulvebestanden på lang sikt, jf. nml § 5 og rovviltforskriften §§ 3 og 7. Hensynet til differensiert forvaltning er vektlagt i vedtaket, jf. nml § 12. Nemndene anser ikke at nml § 11 er relevant i denne sammenheng.

Nemndene viser til sekretariatets saksframlegg og anser at det er hjemmel for lisensfelling innenfor revirene Hornmoen, Mangen, Bograngen og Rømskog etter nml § 18 c. Det er her lagt vekt på det norske bestandsmålet, jf. nml § 18 andre ledd andre punktum. Det vises også til tilleggsdokument med hensyn til lisensfelling innenfor Bograngenreviret.

3. Lisensfellingsområde

Av hensyn til å sikre et effektivt uttak av dyr i revirene Hornmoen, Mangen, Bograngen og Rømskog, og samtidig redusere risikoen for å felle dyr som ikke tilhører reviret, fastsettes fellingsområdet av Statsforvalteren nærmere oppstart av lisensfelling. Fellingsområdet fastsettes med bakgrunn i siste tilgjengelige informasjon om områdebruk og kjent forekomst av andre ulver i nærliggende områder. Fellingsområdet kan endres av Statsforvalteren i løpet av fellingsperioden.

4. Lisensfellingsperiode

De ytre rammene for lisensfelling er 1. januar til 15. februar 2022. Av hensyn til behovet for et best mulig kunnskapsgrunnlag om revirer før lisensfelling starter og risiko for felling av andre dyr enn de som tilhører reviret, fastsettes fellingsperioden av Statsforvalteren nærmere oppstart av lisensfelling. Statsforvalteren kan både utsette oppstart av lisensfelling og avslutte denne selv om ikke alle dyr tilhørende reviret er felt. Hensikten er å legge til rette for et

effektivt uttak av dyr tilhørende revirene Hornmoen, Mangen, Bograngen og Rømskog, samtidig som risikoen for felling av dyr som ikke tilhører revirene reduseres.

5. Forholdsregler for å unngå felling av genetisk verdifulle individer

Ut fra dagens kunnskap anser rovviltnemndene å ha tatt de forholdsregler som skal tas for å ivareta genetisk verdifulle individer. Dersom ny kunnskap om slike individer skulle tilkomme, kan Statsforvalteren gjøre det som er nødvendig for å redusere sannsynligheten for at disse felles.

Rovviltnemndene legger til grunn at Statsforvalteren tar nødvendige forholdsregler ved fastsetting av jaktområder og varighet av lisensfelling for å hindre at de genetisk verdifulle ulvene i Deisjø-reviret blir felt.

6. Vilkår for deltakere i lisensfelling

Jeger plikter å holde seg oppdatert om status for lisensfelling under fellingsforsøk. Statsforvalteren oppretter en kvotetelefon som gir jegeren opplysning om antall felte dyr og hvor mange dyr som gjenstår på kvoten. Jeger plikter også å registrere seg som bruker av Statsforvalterens løsning for SMS-varsling om status for lisensfelling. Vedtaket er fattet med hjemmel i § 10 i forskrift om forvaltning av rovvilt av 18. mars 2005, jf. § 18 i lov om forvaltning av naturmangfold av 19. juni 2009. Dette vedtaket er et enkeltvedtak og kan påklages i medhold av forvaltningsloven kapittel VI, senest innen 3 uker etter at vedtaket er gjort kjent.

Nemndenes begrunnelse for uttak av Bograngenreviret

Nemndene viser til sekretariatets vurdering i sak 4/21 om at det med et uttak på to helnorske revir samt et grenserevir kan sannsynliggjøres at bestandsmålet nås kommende år. Med et slikt uttak tas det sikte på den øvre del av bestandsmålet. Etter nemndenes vurdering kan det med ytterligere uttak av ett helnorsk revir (Bograngen) sannsynliggjøres at bestanden vil ligge innenfor bestandsmålet.

Vilkåret om å sannsynliggjøre at bestanden etter neste yngling fortsatt vil oppfylle det nasjonalt fastsatte bestandsmålet

Nemndene mener at ved uttak av Bograngenreviret vil det fastsatte bestandsmålet fortsatt oppfylles i 2022; det vises særlig til siste bestandsrapport (<https://www.slu.se/globalassets/ew/org/inst/ekol/forskning/projekt/skandulv/publikationer/rapporter/andren-et-al-2021-berakningar-av-beskattning-av-den-skandinaviska-vargpopulationen-2022.pdf>). Det er noe usikkerhet knyttet til beregningene, men historiske tall viser at det nasjonale bestandsmålet har vært opprettholdt over øvre del med god margin siden 2016.

Vilkåret om at felling ikke truer bestandens overlevelse, jf. naturmangfoldloven § 18 andre ledd

Etter nemndenes vurdering kan det under de samme forutsetningene tas ut ytterligere ett revir gjennom lisensfelling innenfor ulvesona. Samlet kvote innenfor ulvesona vil med dette være 28 dyr. En økning ut over sekretariatets innstilling vil ikke true bestandens overlevelse. Et viktig moment er tilførselen av Deisjøhannens gener inn i populasjonen (det er påvist yngling her), som sikrer mer livskraftig stamme.

Nemndene viser til at en kvote i region 4 og 5 på 40 ulver (12 utenfor og 28 innenfor sona), sammen med annet kjent og forventet uttak i Norge i 2021/22, forventes å gi en nedgang i den norske delbestanden. Uttaket vil likevel ikke bringe den norske delen av bestanden under bestandsmålet.

Etter nemndenes vurdering vil heller ikke forventet uttak i Norge og Sverige samlet sett bringe den sør-skandinaviske bestanden under referanseverdien for gynnsam bevarandestatus på 340 individer. Ut fra dette mener nemndene at et slikt uttak heller ikke vil true bestandens overlevelse jf. naturmangfoldloven § 18, andre ledd.

Vurderinger av hjemmelsgrunnlaget i naturmangfoldloven § 18, bokstav c

Andre offentlige interesser av vesentlig betydning

Ivareta hensynet til beitenæringen

Innenfor reviret Bograngen er det 12 foretak med beitedyr (> 800 storfe og ca 120 sau). Det meste av storfe og sau går innenfor inngjerdede arealer.

Nemndene viser til sekretariatets vurdering av ulemper og belastning for beitenæringen som gjør seg gjeldende innenfor ulverevir. Beitebruk som ikke får nyttiggjort hele utmarka fører til matsvinn og bidrar til avvikling av kulturlandskapet. I sin konsekvens har dette betydning for bosetting i hele landet. Hensynet bør tillegges stor vekt i en samlet vurdering av hjemmelsgrunnlaget etter naturmangfoldloven 18 c.

Jakt

Innenfor reviret Bograngen er det både småviltjakt og storviltjakt. Nemndene viser til sekretariatets vurdering av belastninger for jegere og rettighetshavere som gjør seg gjeldende innenfor ulverevir, og at disse belastningene bygger opp under konfliktene knyttet til ulveforvaltningen. Reviret i Bograngen er ikke noe unntak for jaktutøvelse. Redusert jaktutfoldelse tillegges noe vekt i en samlet vurdering av hjemmelsgrunnlaget etter naturmangfoldloven 18 c.

Lokalbefolkningens trygghet og psykososiale forhold

Nemndene viser til sekretariatets saksframlegg der det framgår at ulvekonfliktene til en viss grad handler om utrygghet, bekymringer for barn/hunder/egen person og innskrenkede muligheter for friluftsliv og jaktutøvelse. Bograngenreviret ble registrert første gang i 2017 og har siden vært en del av befolkningens hverdag. Dette utgjør en stor belastning i så vel dagligliv som i utførelsen av jakt og friluftsliv. Dette forholdet bør tillegges stor vekt i det samlede hjemmelsgrunnlaget etter nml 18 c.

Konfliktdemping og tillit til forvaltningen

Bograngenreviret har, som dokumentert over, betydelig negativ påvirkning på hverdagslivet. Det er påvist at konfliktene knyttes til beitenæring, jakt, friluftsliv og lokalbefolkningens trygghetsfølelse. Dette impliserer også at manglende uttak gir økt konfliktnivå, og svekkelse av tilliten til forvaltningen. Dette er av betydning når fellingstillatelse skal vurderes. En forutsigbar rovviltforvaltning vil virke konfliktdempende og øke tilliten til forvaltningen. Uttak av reviret i Bograngen vil bidra til dette, uten at det vil utfordre bestandsmålet, men ligge innenfor Stortingets føringer.

Nemndene viser til Energi- og miljøkomitèens uttalelse om at interesseavveiningene skal være av dynamisk karakter samt at det ved vurdering av uttak av rovvilt iht. naturmangfoldloven § 18 c, skal legges vekt på om bestandsmålet som er vedtatt i Stortinget er nådd. Ulvebestanden har i flere år sammenhengende ligget over bestandsmålet. Nemndene mener at bestandssituasjonen støtter opp under at vilkårene i naturmangfoldloven § 18 første ledd, bokstav c er oppfylt.

Nemndene viser til at man med uttak av fire revir tar sikte på å forvalte bestanden innenfor bestandsmålet og at et slikt uttak ikke anses å true bestandens overlevelse. Videre er ingen av ulvene i de aktuelle revirene genetisk viktige. Nemndene anser med det at vernehensynet også er ivaretatt.

Etter nemndenes oppfatning er hensynet til de belastningene og konflikten som er knyttet til revirene Hornmoen, Mangen, Bograngen og Rømskog, samt hensynet til konfliktdemping og økt tillit til forvaltningen av ulv generelt, samlet sett, så tungtveiende at det danner rettslig grunnlag for felling etter naturmangfoldloven § 18 første ledd, bokstav c.

Vilkåret om at det ikke må foreligge andre tilfredsstillende løsninger

Det vises her til sekretariatets begrunnelse gjengitt i saksframlegget side 24.

Votering

Det ble først stemt over vedtaksforslag nr. 1 fra Arne Olav Haabeth:

- Vedtaksforslaget falt med 1 mot 8 stemmer.

Sekretariatets innstilling ble satt mot vedtaksforslag nr. 2 fra Stein Tronsmoen

- For sekretariatets innstilling: 2
- For Stein Tronsmoen sitt vedtaksforslag: 7
- Vedtaksforslag fra Stein Tronsmoen fikk flertall med 7 mot 2 stemmer.

Roviltnemndas vedtak

Etter rovviltforskriften § 10 kan en rovviltnemnd fatte vedtak om kvote for lisensfelling for å begrense veksten og/eller utbredelsen av en bestand av ulv. Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning og uttaket ikke truer bestandens overlevelse. Lisensfelling er felling av et bestemt antall individer av en viltart med hjemmel i naturmangfoldloven (nml) § 18 første ledd bokstav b) og c), der kvoten er fastsatt av offentlig myndighet, jf. rovviltforskriften § 2. I henhold til nml § 18, første ledd bokstav b) kan felling gjennomføres for å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk, vann eller annen eiendom. I henhold til bokstav c) kan felling gjennomføres for å ivareta allmenne helse- og sikkerhetshensyn eller andre offentlige interesser av vesentlig betydning.

Roviltnemndene 4 og 5 mener vilkårene for lisensfelling av ulv er oppfylt innenfor revirene Hornmoen, Mangen, Bograngen og Rømskog og fatter følgende vedtak:

1. Om nemndenes myndighet

Roviltnemndene i region 4 og 5 viser til den nasjonale målsettingen om 4-6 årlige ynglinger av ulv, der 3 av disse skal ha skjedd i revir som i sin helhet ligger i Norge. Ynglinger utenfor ulvesona skal medregnes. Der en del av reviret ligger i Sverige skal en yngling medregnes med en faktor på 0,5. De siste dokumenterte data om ynglinger fra nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt viser at det er registrert totalt 8,5 ynglinger i 2020. Av disse har 5 ynglinger forekommet i helnorske revirer og 7 ynglinger i grenserevir.

Roviltnemndene anser med det at de har myndighet til å fatte vedtak om kvote for lisensfelling av ulv, jf. § 4 første ledd bokstav d og e, § 7 og § 10 i rovviltforskriften.

2. Kvote

Roviltnemndene har fattet vedtaket på bakgrunn av siste tilgjengelige vitenskapelige kunnskap om ulvens bestandsstatus, jf. nml § 8. Det foreligger betydelig kunnskap om den skandinaviske ulvebestanden, og føre-var-prinsippet, jf. nml § 9, tillegges derfor mindre vekt. Roviltnemndene anser at en kvote på inntil 28 ulver innenfor ulvesona med formål å ta ut alle individer i revirene Hornmoen, Mangen, Bograngen og Rømskog, ikke er til hinder for å nå bestandsmålet i 2022. Kvoten er avgrenset til å gjelde foreldreindivider og deres avkom som enda ikke har vandret ut fra revirene. Statsforvalteren kan endre kvoten i tråd med oppdatert kunnskap om antallet dyr i reviret. Et slikt uttak vil ikke påføre bestanden en for stor samlet belastning, jf. nml § 10, eller true overlevelsen av den skandinaviske ulvebestanden på lang sikt, jf. nml § 5 og rovviltforskriften §§ 3 og 7. Hensynet til differensiert forvaltning er vektlagt i vedtaket, jf. nml § 12. Nemndene anser ikke at nml § 11 er relevant i denne sammenheng.

Nemndene viser til sekretariatets saksframlegg og anser at det er hjemmel for lisensfelling innenfor revirene Hornmoen, Mangen, Bograngen og Rømskog etter nml § 18 c. Det er her lagt vekt på det norske bestandsmålet, jf. nml § 18 andre ledd andre punktum. Det vises også til tilleggsdokument med hensyn til lisensfelling innenfor Bograngenreviret.

3. Lisensfellingsområde

Av hensyn til å sikre et effektivt uttak av dyr i revirene Hornmoen, Mangen, Bograngen og Rømskog, og samtidig redusere risikoen for å felle dyr som ikke tilhører reviret, fastsettes fellingsområdet av Statsforvalteren nærmere oppstart av lisensfelling. Fellingsområdet fastsettes med bakgrunn i siste tilgjengelige informasjon om områdebruk og kjent forekomst av andre ulver i nærliggende områder. Fellingsområdet kan endres av Statsforvalteren i løpet av fellingsperioden.

4. Lisensfellingsperiode

De ytre rammene for lisensfelling er 1. januar til 15. februar 2022. Av hensyn til behovet for et best mulig kunnskapsgrunnlag om revirer før lisensfelling starter og risiko for felling av andre dyr enn de som tilhører reviret, fastsettes fellingsperioden av Statsforvalteren nærmere oppstart av lisensfelling. Statsforvalteren kan både utsette oppstart av lisensfelling og avslutte denne selv om ikke alle dyr tilhørende reviret er felt. Hensikten er å legge til rette for et effektivt uttak av dyr tilhørende revirene Hornmoen, Mangen, Bograngen og Rømskog, samtidig som risikoen for felling av dyr som ikke tilhører revirene reduseres.

5. Forholdsregler for å unngå felling av genetisk verdifulle individer

Ut fra dagens kunnskap anser rovviltmyndene å ha tatt de forholdsregler som skal tas for å ivareta genetisk verdifulle individer. Dersom ny kunnskap om slike individer skulle tilkomme, kan Statsforvalteren gjøre det som er nødvendig for å redusere sannsynligheten for at disse felles.

Rovviltmyndene legger til grunn at Statsforvalteren tar nødvendige forholdsregler ved fastsetting av jaktområder og varighet av lisensfelling for å hindre at de genetisk verdifulle ulvene i Deisjø-reviret blir felt.

6. Vilkår for deltakere i lisensfelling

Jeger plikter å holde seg oppdatert om status for lisensfelling under fellingsforsøk.

Statsforvalteren oppretter en kvotetelefon som gir jegeren opplysning om antall felte dyr og hvor mange dyr som gjenstår på kvoten. Jeger plikter også å registrere seg som bruker av Statsforvalterens løsning for SMS-varsling om status for lisensfelling.

Vedtaket er fattet med hjemmel i § 10 i forskrift om forvaltning av rovvilt av 18. mars 2005, jf. § 18 i lov om forvaltning av naturmangfold av 19. juni 2009. Dette vedtaket er et enkeltvedtak og kan påklages i medhold av forvaltningsloven kapittel VI, senest innen 3 uker etter at vedtaket er gjort kjent.

Nemndenes begrunnelse for uttak av Bograngenreviret

Nemndene viser til sekretariatets vurdering i sak 4/21 om at det med et uttak på to helnorske revir samt et grenserevir kan sannsynliggjøres at bestandsmålet nås kommende år. Med et slikt uttak tas det sikte på den øvre del av bestandsmålet. Etter nemndenes vurdering kan det med ytterligere uttak av ett helnorsk revir (Bograngen) sannsynliggjøres at bestanden vil ligge innenfor bestandsmålet.

Vilkåret om å sannsynliggjøre at bestanden etter neste yngling fortsatt vil oppfylle det nasjonalt fastsatte bestandsmålet

Nemndene mener at ved uttak av Bograngenreviret vil det fastsatte bestandsmålet fortsatt oppfylles i 2022; det vises særlig til siste bestandsrapport (<https://www.slu.se/globalassets/ew/org/inst/ekol/forskning/projekt/skandulv/publikationer/rapporter/andren-et-al-2021-berakningar-av-beskattning-av-den-skandinavisaka-vargpopulationen-2022.pdf>). Det er noe usikkerhet knyttet til beregningene, men historiske tall viser at det nasjonale bestandsmålet har vært opprettholdt over øvre del med god margin siden 2016.

Vilkåret om at felling ikke truer bestandens overlevelse, jf. naturmangfoldloven § 18 andre ledd

Etter nemndenes vurdering kan det under de samme forutsetningene tas ut ytterligere ett revir gjennom lisensfelling innenfor ulvesona. Samlet kvote innenfor ulvesona vil med dette være 28 dyr. En økning ut over sekretariatets innstilling vil ikke true bestandens overlevelse. Et viktig moment er tilførselen av Deisjøhannens gener inn i populasjonen (det er påvist yngling her), som sikrer mer livskraftig stamme.

Nemndene viser til at en kvote i region 4 og 5 på 40 ulver (12 utenfor og 28 innenfor sona), sammen med annet kjent og forventet uttak i Norge i 2021/22, forventes å gi en nedgang i den norske delbestanden. Uttaket vil likevel ikke bringe den norske delen av bestanden under bestandsmålet.

Etter nemndenes vurdering vil heller ikke forventet uttak i Norge og Sverige samlet sett bringe den sør-skandinaviske bestanden under referanseverdien for gynnsam bevarandestatus på 340 individer. Ut fra dette mener nemndene at et slikt uttak heller ikke vil true bestandens overlevelse jf. naturmangfoldloven § 18, andre ledd.

Vurderinger av hjemmelsgrunnlaget i naturmangfoldloven § 18, bokstav c

Andre offentlige interesser av vesentlig betydning

Ivareta hensynet til beitenæringen

Innenfor reviret Bograngen er det 12 foretak med beitedyr (> 800 storfe og ca 120 sau). Det meste av storfe og sau går innenfor inngjerdede arealer.

Nemndene viser til sekretariatets vurdering av ulemper og belastning for beitenæringen som gjør seg gjeldende innenfor ulverevir. Beitebruk som ikke får nyttiggjort hele utmarka fører til matsvinn og bidrar til avvikling av kulturlandskapet. I sin konsekvens har dette betydning for bosetting i hele landet. Hensynet bør tillegges stor vekt i en samlet vurdering av hjemmelsgrunnlaget etter naturmangfoldloven 18 c.

Jakt

Innenfor reviret Bograngen er det både småviltjakt og storviltjakt. Nemndene viser til sekretariatets vurdering av belastninger for jegere og rettighetshavere som gjør seg gjeldende innenfor ulverevir, og at disse belastningene bygger opp under konfliktene knyttet til ulveforvaltningen. Reviret i Bograngen er ikke noe unntak for jaktutøvelse. Redusert jaktutfoldelse tillegges noe vekt i en samlet vurdering av hjemmelsgrunnlaget etter naturmangfoldloven 18 c.

Lokalbefolkningens trygghet og psykososiale forhold

Nemndene viser til sekretariatets saksframlegg der det framgår at ulvekonfliktene til en viss grad handler om utrygghet, bekymringer for barn/hunder/egen person og innskrenkede muligheter for friluftsliv og jaktutøvelse. Bograngenreviret ble registrert første gang i 2017 og har siden vært en del av befolkningens hverdag. Dette utgjør en stor belastning i så vel dagligliv som i utførelsen av jakt og friluftsliv. Dette forholdet bør tillegges stor vekt i det samlede hjemmelsgrunnlaget etter nml 18 c.

Konfliktdemping og tillit til forvaltningen

Bograngenreviret har, som dokumentert over, betydelig negativ påvirkning på hverdagslivet. Det er påvist at konfliktene knyttes til beitenæring, jakt, friluftsliv og lokalbefolkningens trygghetsfølelse. Dette impliserer også at manglende uttak gir økt konfliktnivå, og svekkelse av tilliten til forvaltningen. Dette er av betydning når fellingstillatelse skal vurderes. En forutsigbar rovviltforvaltning vil virke konfliktdempende og øke tilliten til forvaltningen. Uttak av reviret i Bograngen vil bidra til dette, uten at det vil utfordre bestandsmålet, men ligge innenfor Stortingets føringer.

Nemndene viser til Energi- og miljøkomitèens uttalelse om at interesseavveiningene skal være av dynamisk karakter samt at det ved vurdering av uttak av rovvilt iht. naturmangfoldloven § 18 c, skal legges vekt på om bestandsmålet som er vedtatt i Stortinget er nådd. Ulvebestanden har i flere år sammenhengende ligget over bestandsmålet. Nemndene mener at bestandssituasjonen støtter opp under at vilkårene i naturmangfoldloven § 18 første ledd, bokstav c er oppfylt.

Nemndene viser til at man med uttak av fire revir tar sikte på å forvalte bestanden innenfor bestandsmålet og at et slikt uttak ikke anses å true bestandens overlevelse. Videre er ingen av ulvene i de aktuelle revirene genetisk viktige. Nemndene anser med det at vernehensynet også er ivaretatt.

Etter nemndenes oppfatning er hensynet til de belastningene og konfliktene som er knyttet til revirene Hornmoen, Mangen, Bograngen og Rømskog, samt hensynet til konfliktdemping og økt tillit til forvaltningen av ulv generelt, samlet sett, så tungtveiende at det danner rettslig grunnlag for felling etter naturmangfoldloven § 18 første ledd, bokstav c.

Vilkåret om at det ikke må foreligge andre tilfredsstillende løsninger

Det vises her til sekretariatets begrunnelse gjengitt i saksframlegget side 24.

Fellessak 5/21 Klagebehandling av vedtak om fastsetting av kvote og område for lisensfelling av ulv utenfor ulvesonen 2021/2022

Sekretariatets innstilling til sak 5/21

1. Om rettslige forhold

Rovviltnemndene viser til at klagen har innkommet innen fristen og klagerne har rettslig klageinteresse.

2. Nemndas klagebehandling

Rovviltnemndene legger til grunn at nemndene har hatt tilgang til den nødvendige og eksisterende kunnskap for å fatte et gyldig vedtak, jf. naturmangfoldloven §§ 8 og 10, jf. også forvaltningsloven § 17. Rovviltnemndene kan ikke se at det er innkommet nye opplysninger eller andre hensyn som ikke var kjent på vedtakstidspunktet. Vedtaket ansees også tilstrekkelig begrunnet.

Klagene tas etter dette ikke til følge. Rovviltnemndene opprettholder sitt vedtak av 26.08.2021 i sak 3/21, og klagen oversendes Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse, jf. forvaltningsloven § 33, fjerde ledd.

Rovviltnemndenes behandling

Votering

Sekretariatets innstilling fikk flertall med 8 mot 1 stemme.

Rovviltnemndenes vedtak

1. Om rettslige forhold

Rovviltnemndene viser til at klagen har innkommet innen fristen og klagerne har rettslig klageinteresse.

2. Nemndas klagebehandling

Rovviltnemndene legger til grunn at nemndene har hatt tilgang til den nødvendige og eksisterende kunnskap for å fatte et gyldig vedtak, jf. naturmangfoldloven §§ 8 og 10, jf. også forvaltningsloven § 17. Rovviltnemndene kan ikke se at det er innkommet nye opplysninger eller andre hensyn som ikke var kjent på vedtakstidspunktet. Vedtaket ansees også tilstrekkelig begrunnet.

Klagene tas etter dette ikke til følge. Rovviltnemndene opprettholder sitt vedtak av 26.08.2021 i sak 3/21, og klagen oversendes Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse, jf. forvaltningsloven § 33, fjerde ledd.

Drøfting: Felles notat om forvaltning av ulv i forvaltningsplanene i region 4 og 5

Nemndene har fått tilsendt notat om forvaltning av ulv, som skal tas inn i forvaltningsplanene i region 4 og 5. Notatet ble drøftet på møtet i mai. Nemndene sluttet seg til notatet.

Eventuelt

Kunnskapsgrunnlag om områdebruk til Deisjøreviret

- Nemndene diskuterte problematikken om å få tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag om områdebruk til Deisjøreviret før og underveis i lisensfellingsperioden, herunder merking av Deisjøhannen. Nemndene ba om å få forberedt sak tatt opp igjen i neste fellesmøte.

Innspill fra Arne Olav Haabeth om å synliggjøre tydeligere i protokollen når det er dissens ved votering over vedtak

- Nemndene drøftet innspillet

Ulveangrep innenfor rovviltavvisende gjerde i Marker kommune

- Statsforvalteren i Oslo og Viken v/ Jonny Storbråten orienterte om situasjonen